

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: Podmínka jako vedlejší ustanovení v závěti v právu římském a moderním

Autor práce: Matouš Procházka

Autor posudku a zároveň vedoucí diplomové práce: JUDr. Petr Dostálík, Ph.D.

Autor se zabývá velmi zajímavým tématem, které nebylo doposud pro římské právo v českém a slovenském právním prostředí monograficky zpracováno. Z formálního hlediska práce splňuje všechny nezbytné předpoklady, stanovené pro tento typ kvalifikační práce: svým rozsahem, množstvím literatury, stejně jako rozsáhlým poznámkovým aparátem diplomant překračuje běžný průměr diplomových prací. Z uváděné literatury postrádám snad jen *Dies cedens, dies veniens* z pera O. Sommera.

Práci neprospívají chyby v latinských termínech – autor na několika místech píše latinské pojmy bez mezery: *heres esse iubeo*, stejně jako nesprávné české skloňování latinských jmen (Gaiuse namísto Gaia). Špatně je rovněž přeloženo ust. rakouského občanského zákoníku na s. 53 (místo „závislým“ je psáno „nezávislým“, což staví definici na hlavu). Autorovi je také možno vytknout, proč pracuje s textem ABGB, který je dostupný na internetu a nevyužívá některou z dostupných tištěných edic.

Práce je tematicky rozdělena do dvou částí – v první části její autor zkoumá podmínku (*condicio*) a uložení času (*dies*) v římském právu, ve druhé sleduje vývoj tohoto právního institutu v moderním právu; od rakouského občanského zákoníku k českému zákoníku z roku 2012.

V rámci druhé kapitoly své práce považoval autor za nutné stručně zmínit historie římské říše a římského práva od doby království až po římský dominát. Přestože se jedná o shrnutí poutavé, v jehož rámci se autor opírá o česky psané práce, nemohu se zbavit dojmu, že toto pojednání směřuje nad rámec práce, která je zaměřena čistě dogmaticky.

Za naopak řádně zpracovanou považuji kapitolu třetí, která se již věnuje podmínce a určení času v římském právu. V této kapitole diplomant nejen plasticky shrnuje „teorii podmínky“ římského práva, tedy popis těchto institutů

a jejich základních znaků, ale opírá se také přímo o fragmenty z Digest. V části věnované dědickému římskému právu autor nedostatečně zdůrazňuje, že tzv. *cautio Muciana* se uplatňovala pouze u tzv. negativních podmínek potestativních, ve kterých se dědic zavazuje, že něco neučiní. Dědici mohla být uložena podmínka, aby něco nekonal, touto podmínkou však nebylo možno uložit mu jednání, které by omezovalo jeho svobodu uzavřít sňatek s libovolnou osobou. Za velmi přínosnou považuji kapitolu věnovanou vadám podmínek.

Celkově lze posoudit kapitolu věnovanou římskému právu za přínosnou, neboť autor pracuje jak s teorií (za právního romanistu považuje autor i L. von Arndtse, s čímž mohu jen souhlasit).

Pasáže věnované modernímu (rakouskému a českému) právu jsou také zpracovány velmi dobře – zejména oceňuji okolnost, že autor pracuje i s dvorskými dekrety. Autor správně rozlišuje mezi vlivy na moderní právní úpravu dědického práva na právo římské a právo moderní, kde by bylo lépe hovořit o vlivu německé právní tradice a přirozeného práva.

Část práce, která je věnovaná moderní české právní úpravě považuji za velmi cennou, a po úspěšné obhajobě a odstranění faktických nedostatků doporučuji tuto práci k publikaci.

Pro účely diskuze v rámci obhajoby prosím diplomanta, aby se zaměřil na dvě oblasti:

- a) problematika podmínky, kterou se dědici přikazuje nebo zakazuje, aby si vzal za ženu určitou osobu v římském a moderním právu;
- b) otázka dědické smlouvy v římském právu a její historický vývoj.

Závěrem je možno shrnout, že práci považuji za velmi zdařilou, a po úspěšné obhajobě navrhuji známku výborně. Výše uvedené nedostatky jsou pouze formálního charakteru a nijak nesnižují kvalitu práce.

V Plzni, dne 25. dubna 2018

JUDr. Petr Dostálík